

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย

The Comparative Study of Chinese Idioms versus Thai Idioms Describing Human Body Parts

(Received: March 4, 2020; Revised: June 22, 2020; Accepted: July 8, 2020)

Miss Zhang Jia^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย เพื่อศึกษาคุณค่า ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสำนวนจีนและสำนวนไทย และเพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พจนานุกรมสำนวนจีน (成语大词典) 100 สำนวนจีน ชุมนุมสำนวนจีน สำนวนสุภาษิตคำพังเพย สำนวนไทยใช้ให้เป็น สำนวนไทยขุนวิจิตรมาตรา และสำนวนไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2545 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางสำนวนจีนที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย ตารางสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย ตารางสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายที่มีความหมายเหมือนกัน และแบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่าน ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายและมีความหมายเหมือนกัน พบจำนวน 161 สำนวน แบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายคลึง จำนวน 58 สำนวน 2) สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายกันบางคำ จำนวน 53 สำนวน และ 3) สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายไม่เหมือนกัน จำนวน 50 สำนวน

2. ผลการศึกษาคุณค่าภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย พบว่า

2.1 คุณค่าของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย ได้แก่ 1) เป็นหลักคำสอน การตักเตือน ชี้แนะ เรื่องการให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การคิดให้รอบคอบก่อนจะลงมือทำสิ่งใด 2) เป็นเครื่องมือสื่อภาษาเพื่อสื่อสารที่ต้องการให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกและเข้าใจความหมายลึกซึ้ง ทำให้เห็นภาพตามของผู้พูดต้องการได้ชัดเจน 3) เป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคน สัตว์ กับธรรมชาติ และเป็นกระจกสะท้อนภาพสังคม สะท้อนอาชีพ เกษตรกรรม ความคิด ความเชื่อ จารีตประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่

¹ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University

* email: jane2275626394@126.com

การใช้ชีวิตและกฎการลงโทษของคนในสมัยนั้น

2.2 ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม สังคม ในสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย ได้แก่ 1) วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material) ประกอบด้วยอาหารการกินและยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เครื่องมือ เครื่องใช้และอาวุธ เครื่องดนตรี และธรรมชาติ 2) วัฒนธรรมทางความคิด (Idea) ประกอบด้วยอุปนิสัย/ความคิด ความเชื่อทางศาสนา และเกษตรกรรม 3) วัฒนธรรมด้านบรรทัดฐาน (Norm) ประกอบด้วย การแต่งกาย การพูด และการทำความดี

3. ผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25

คำสำคัญ: สำนวนจีนที่เกี่ยวกับร่างกาย สำนวนไทยที่เกี่ยวกับร่างกาย ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม

Abstract

The aims of this study were to compare Chinese idioms versus Thai idioms on describing human body parts, and to develop the supplementary reading textbook entitled Chinese and Thai idioms about human body parts. The data source derived from Chinese Idiom dictionary (成语大词典), 100 Chinese idioms, Chinese idiom community, idioms, Proverbs, Sayings, Usage of Thai idioms, Thai Idioms by Khun Vichit-Matra; Thai idioms by Royal Institute of Thailand B.E. 2545. The population recruited 20 Chinese students learning Thai language at Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University in their 2nd semester of academic year 2019. The research instrument was the tabular forms displaying Chinese and Thai idioms describing human body parts showing identical meaning, and the evaluation form assessing the supplementary reading textbook. The research found that

1. The comparative study of Chinese idioms versus Thai idioms describing human body parts and showing identical meaning indicated revealed 161 idioms and could be sectioned into 3 categories. 1) Chinese and Thai idioms showing identical/similar meaning on human body parts were 58 idioms, 2) Chinese and Thai idioms showing identical/similar meaning on human body parts only some words were 53 idioms, and Chinese and Thai idioms showing dissimilar/unidentical meaning on human body parts were 50 idioms.

2. The investigation of socio-cultural meaning embedded in Chinese and Thai idioms were reported in two aspects.

2.1 The value of Chinese and Thai idioms describing human body parts were 1) Teaching, warning, advice on empathy, thinking thoroughly before taking action,

2) Language tool for communication to deliver the message to the audience to feel and understand deeper meaning and visualize the picture as the speaker's intent, 3) The device showing relationship between human, animals and nature and 4) The reflection of social and career such as farming, thoughts, beliefs, rituals, traditions, ways of life, lifestyle, and punishment in that era.

2.2 The socio-cultural reflections were 1) Material e.g. food and medicine, tools, equipment and weapon, musical instruments and nature; 2) Idea e.g. behavior/ thought and religious belief and 3) Norm e.g. dress, speech, and moral action.

3. The evaluation of supplementary reading textbook entitled "Chinese and Thai Idioms about Human Body Parts" showed mean scores at the high level of 4.25.

Keywords: Chinese and Thai idioms on human body parts, Socio-cultural reflection

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการสื่อความหมายให้สามารถสื่อสารติดต่อทำความเข้าใจกัน โดยมีระเบียบของคำและเสียงเป็นเครื่องกำหนด เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ดังพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 868 - 869) ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า ภาษา หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง วู ถิ กิม จี (2550 : 1) ได้กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญที่สุดของมนุษย์เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ภาษาใช้แสดงกฎเกณฑ์ของสังคมว่าคนในสังคมควรปฏิบัติตนอย่างไร ใช้แสดงความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลว่ามีฐานะ บทบาท และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแตกต่างกันไป พร้อมกันนี้ภาษายังช่วยให้สังคมมีพัฒนาการโดยใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง สมชาย หองยง (2550 : 6) ได้กล่าวว่า ภาษายังมีความสำคัญในแง่วัฒนธรรมของสังคม กล่าวคือ วัฒนธรรมที่เกิดจากใช้ภาษาในการพูดหรือเขียนในแต่ละหมู่เหล่า หรือแต่ละชาติ ภาษาเป็นเครื่องมือในการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน นอกจากภาษาสำคัญในเชิงวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กันในสังคมแล้วภาษายังมีความสำคัญในเครื่องมือสื่อสาร ผู้ที่สื่อสารสามารถใช้ภาษาสื่อสารด้วยถ้อยคำตรง ๆ ให้เข้าใจกันได้ หรือสื่อสารกันด้วยถ้อยคำหรือกลุ่มคำในความหมายพิเศษ แตกต่างไปจากความหมายเดิมของคำหรือกลุ่มคำนั้น ๆ เป็นความหมายโดยนัยหรือความหมายเชิงเปรียบเทียบ โดยผู้รับสารต้องตีความอีกชั้นหนึ่งจึงเข้าใจ ดังที่ ประยูร ทรงศิลป์ (2553 : 260 - 264) กล่าวถึงคำและกลุ่มคำว่า คำทุกคำมีอยู่ในภาษา ถูกกำหนดให้สื่อความหมายถึงสิ่งต่าง ๆ หรือความคิดต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ดังนั้น คำทุกคำจึงต้องมีความหมายประจำคำ ได้แก่ ความหมายตรง ความหมายเชิงอุปมาหรือความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝง ที่เกิดจากการนำความคิดให้เกี่ยวโยงไปถึงสิ่งอื่น

เป็นความหมายของคำที่ใช้ในเชิงเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้อยคำที่มีความหมายเชิงอุปมาเหล่านี้ เรียกว่า สำนวน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1227) ได้ให้ความหมายของสำนวนไว้ว่า ถ้อยคำที่เรียบเรียง โวหาร บางทีก็ใช้ว่า สำนวนโวหาร เช่น สารคดีเรื่องนี้สำนวนโวหารดี ความเรียงเรื่องนี้สำนวนโวหารลุ่ม ๆ ดอน ๆ ถ้อยคำหรือข้อความนี้กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ และ เหยียน ทิ ดอง (2554 : 9) ได้กล่าวว่า สำนวนเป็นถ้อยคำหรือข้อความที่บรรพบุรุษของคนแต่ละชนชาติสร้างขึ้นเพื่อให้ความหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมุ่งเปรียบเทียบกับสิ่งหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การใช้สำนวนเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของภาษา เพราะสำนวนเป็นคำพูดที่กลั่นกรองขึ้นเพื่อความสละสลวยของภาษา เป็นถ้อยคำที่คมคายกว่าคำพูดธรรมดา เป็นคำพูดที่รวม คำยาว ๆ ให้สั้นลง ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจการได้ง่าย และการใช้สำนวนในการสื่อสารช่วยให้เห็นภาพพจน์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แทนที่จะอธิบายยาว ๆ ก็ใช้สำนวนแทน แสดงถึงภูมิปัญญาภูมิรู้ของผู้ใช้ ดังที่ดวงใจ ไทยอุบล (2552 : 223) กล่าวว่า สำนวนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความหรือเรื่องราวได้ลึกซึ้ง และเกิดความประทับใจได้เร็วขึ้น เป็นเครื่องอบรมสั่งสอนและชี้แนะให้เป็นคนดี สะท้อนให้เห็นถึงภาวะความเป็นอยู่ เศรษฐกิจและการครองชีพ การทำมาหากิน การศึกษาสำนวนภาษาดีเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมของชาติเอาไว้ไม่ให้สูญหายและเกิดความภาคภูมิใจที่บรรพชนได้สร้างสรรค์ถ้อยคำที่มีคุณค่าไว้

การใช้สำนวนมีปรากฏในภาษาต่าง ๆ เช่น ภาษาจีน ภาษาไทย ภาษาเกาหลี ภาษาอังกฤษ เป็นต้น สำหรับสำนวนจีนมีที่มาหลากหลาย คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2557 : 1) กล่าวว่า ที่มาสำนวนจีน มี 3 ประการ ได้แก่ 1) สำนวนที่มาจากภาษาพูด หรือ ภาษาพูดในงานเขียน 2) สำนวนที่มาจากภาษาเขียน และ 3) สำนวนที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ

การใช้สำนวนที่ถูกต้องเหมาะสมจะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมาก สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และรวดเร็ว โดยทั่วไปเราใช้สำนวนเพื่อการสื่อสาร ดังที่ สุจริตี สุวรรณบุรณ์ (2557 : 61) กล่าวว่าสำนวนใช้ในการจูงใจ ใช้ย่อข้อความยาว ๆ ใช้ขยายความหรือเน้นความเข้าใจ ใช้แทนถ้อยคำที่ไม่ต้องการกล่าวตรง ๆ และใช้เพิ่มสีสันและความสละสลวยของถ้อยคำในการสื่อสาร

ที่ผ่านมามีผู้นำสำนวนจีนและสำนวนไทยมาศึกษาวิจัยหลากหลายประเด็น เช่น ภัทรพงศ์ พันธ์งาม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบสำนวนจีนและไทยที่สะท้อนภาพสตรี พบว่า สำนวนจีนที่พบมากจะเป็นกลุ่มรูปลักษณะภายนอกของสตรี โดยมีความหมายด้านบวกมากกว่าด้านลบแต่สำนวนไทยที่พบมากกลับเป็นสำนวนในกลุ่มแนวคิดค่านิยมเกี่ยวกับสตรี โดยมีความหมายด้านลบมากกว่าด้านบวก และถึงแม้ว่าสำนวนเกี่ยวกับสตรีระหว่างประเทศจีนและไทยจะมีความแตกต่างกัน แต่ต่างก็ให้ความสำคัญกับสตรีในด้านต่าง ๆ เหมือนกัน อาทิ ด้านบุคลิกลักษณะ กิริยามารยาท ความประพฤติ การรักษานวลสงวนตัว ถิ่นก้นันต์ โยธานะ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “Chi” และ “Shi” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน” พบว่า ความหมายของสำนวนที่มีคำว่า “กิน” ในสำนวนภาษาจีนและภาษาไทย จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ ความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝง

โดยผลจากการเปรียบเทียบทางด้านความหมายสะท้อนให้เห็นถึงความเหมือนและแตกต่างกันของชาวจีนและชาวไทยในด้านสภาพแวดล้อม สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ทัศนคติ และค่านิยมต่าง ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับร่างกาย เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสำนวนจีนและสำนวนไทย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ด้านการศึกษาภาษาสำหรับนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองและการศึกษาวัฒนธรรม หรือแม้แต่เป็นการส่งเสริมในเรื่องของการอ่าน อีกทั้งเป็นเครื่องมือเสริมสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์อันดีต่อกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย
2. เพื่อศึกษาคุณค่า ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสำนวนจีนกับสำนวนไทย
3. เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความเหมือนและความแตกต่างของการใช้สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย
2. ทำให้ทราบคุณค่า ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสำนวนจีนและสำนวนไทย
3. ได้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ได้แก่ สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายจำนวน 633 สำนวน แบ่งเป็นสำนวนจีน 309 สำนวน และสำนวนไทย 324 สำนวน โดยนำมาจากหนังสือดังนี้ พจนานุกรมสำนวนจีน (成语大词典) 100 สำนวนจีน ชุมนุมสำนวนจีน สำนวนสุภาษิตคำพังเพย สำนวนไทยใช้ให้เป็น สำนวนไทยขุนวิจิตรมาตรา และสำนวนไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2545
2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ ตารางสำนวนจีนที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกาย ตารางสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกาย ตารางวิเคราะห์สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกาย

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับสำนวน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.2 กำหนดเกณฑ์ในการสร้างตารางการวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกายที่มีความหมายเหมือนกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) คำที่เกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายกัน 2) คำที่เกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายกันบางคำ และ 3) คำที่เกี่ยวกับร่างกายไม่เหมือนกัน

2.3 ทำตารางการวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.4 นำตารางการวิเคราะห์สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกายนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 จัดพิมพ์ตารางผลการวิเคราะห์ฉบับสมบูรณ์

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกาย โดยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลซึ่งผู้วิจัยได้สำนวนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนทั้งหมด 633 สำนวน เป็นสำนวนจีน 309 สำนวน และสำนวนไทย จำนวน 324 สำนวน

3.2 คัดเลือกสำนวนลงในตารางจัดเก็บข้อมูล

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกายระหว่างสำนวนจีนกับสำนวนไทยตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

3.4 วิเคราะห์คุณค่า อีกทั้งภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมในสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีค่าเกี่ยวกับร่างกาย

3.5 นำผลการวิเคราะห์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

4. การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านผู้วิจัย แบ่งขั้นตอนเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วยปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ เนื้อหา กิจกรรม และบรรณานุกรม

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบเนื้อหา โดย

1. คัดเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมจากผลการศึกษานานจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย และเลือกสำนวนที่ใช้คำเกี่ยวกับร่างกายไม่ซ้ำกัน จำนวน 37 สำนวน

2. อธิบายสำนวนจีน จำนวน 19 สำนวน

3. อธิบายสำนวนไทย จำนวน 18 สำนวน

4. เปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านตามโครงสร้างเนื้อหาที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 5 นำหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เรียบเรียงเสร็จไปเสนอบริการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และรูปแบบเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้เชี่ยวชาญ การสร้างแบบประเมินและการประเมินมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสร้างแบบประเมิน

1.1 ศึกษาความหมาย รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินที่เกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยแบ่งรายการประเมินเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 รายการประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่าน จำนวน 15 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะ

1.3 จัดทำแบบประเมินแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของรูปแบบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมพร้อมกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

2. การประเมิน

2.1 ตรวจสอบหาความเที่ยงตรง ความถูกต้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด โดยพิจารณาเป็นรายข้อคำถามและกำหนดค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ตามเกณฑ์ดังนี้

+1 หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความเหมาะสม

-1 หมายถึง รายการประเมินไม่มีความเหมาะสม

2.2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย โดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน พบว่า รายการประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่า IOC เท่ากับ 0.76 ซึ่งแปลว่า แบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสมสอดคล้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้สถิติประกอบคำอธิบายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายที่มีความหมายเหมือนกันพบทั้งหมด 161 สำนวน แบ่งเป็น 3 ประเด็นดังนี้

1.1 สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายคลึง มีทั้งหมดจำนวน 58 สำนวน ได้แก่ อันดับที่หนึ่ง คือ คำว่า “ใจ” และ “ปาก” จำนวนคำละ 14 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 24.14 รองลงมา คือ คำว่า “ตา” และ “มือ” จำนวนคำละ 8 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 13.79 และอันดับที่สาม คือ คำว่า “ฟัน” และ “หู” จำนวนคำละ 4 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 6.90 ตามลำดับ

1.2 สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายกันบางคำ มีทั้งหมดจำนวน 53 สำนวน ได้แก่ อันดับที่หนึ่ง คือ คำว่า “ใจ” “ปาก” และ “ตา” จำนวนคำละ 10 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 18.87 รองลงมา คือ คำว่า “หู” และ “อก” จำนวนคำละ 6 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 11.32 และอันดับที่สาม คือ คำว่า “มือ” และ “หน้า” จำนวนคำละ 4 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 7.55 ตามลำดับ

1.3 สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายไม่เหมือนกัน มีทั้งหมดจำนวน 50 สำนวน ได้แก่ อันดับที่หนึ่ง คือ คำว่า “ใจ” จำนวน 9 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 18.00 รองลงมา คือ คำว่า “มือ” จำนวน 7 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และอันดับที่สาม คือ คำว่า “หัว” จำนวน 6 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

2. การศึกษาคุณค่าภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 2 ประเด็น คือ

2.1 ด้านคุณค่าสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย พบว่า สำนวนเหล่านั้นล้วนแสดงให้เห็นถึงคุณค่าดังนี้ 1) เป็นหลักคำสอนโดยใช้การตักเตือน ชี้แนะ เรื่องการให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การคิดให้รอบคอบก่อนจะลงมือทำอะไร และเรื่องการทำธุรกิจ การลงมือทำอะไรก่อนย่อมเป็นการนำหน้าผู้อื่นหรือประสบความสำเร็จก่อนผู้อื่น 2) เป็นเครื่องมือสื่อสารภาษาโดยใช้สำนวนเพื่อสื่อสารที่ต้องการให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกและเข้าใจความหมายลึกซึ้งแทนการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงหรือประชดประชัน 3) เครื่องชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคน สัตว์ กับธรรมชาติ มาประกอบเป็นสำนวนเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นภาพที่ชัดเจน 4) กระจกสะท้อนภาพสังคม สำนวนเหล่านั้นเหมือนเป็นกระจกสะท้อนภาพสังคมของยุคนั้น ๆ โดยสะท้อนอาชีพเกษตรกรรม ความคิด ความเชื่อ จารีตประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต และกฎการลงโทษของคนในสมัยนั้น

2.2 ด้านภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

2.2.1 วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material) ได้แก่ 1) อาหารการกินและยารักษาโรค 2) เครื่องนุ่งห่ม 3) เครื่องมือ เครื่องใช้ และอาวุธ 4) เครื่องดนตรี และ 5) ธรรมชาติ

2.2.2 วัฒนธรรมความคิด (Idea) ได้แก่ 1) ด้านอุปนิสัย/ความคิด 2) ศาสนา 3) เกษตรกรรม 4) การศึกษา และ 5) ทศนคติ

2.2.3 วัฒนธรรมด้านบรรทัดฐาน (Norm) ได้แก่ 1) ด้านการแต่งกาย 2) การพูด และ 3) การทำความดี

3. ผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย พบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25

การอภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน พบทั้งหมด 161 สำนวน จำแนกเป็น 1) สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายคลึง มีจำนวน 58 สำนวน 2) สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายเหมือนกัน/คล้ายกันบางคำ มีจำนวน 53 สำนวน และ 3) สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายไม่เหมือนกัน มีจำนวน 50 สำนวน จะเห็นได้ว่า สำนวนจีนและสำนวนไทยที่ใช้คำเกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายมาประกอบเป็นสำนวนเป็นจำนวนมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้ภาษาของชาวจีนและชาวไทยมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันและมีที่มาของสำนวนเหมือนกันโดยเห็นความสำคัญของสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัว โดยเฉพาะร่างกาย ซึ่งประกอบด้วยอวัยวะส่วนต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ เรโร ไพรวรรณ์ (2551 : 64 – 82) ที่ได้กล่าวว่า การแบ่งประเภทสำนวนนั้น แบ่งตามสิ่งที่นำมาเปรียบหรืออ้างอิง โดยพิจารณาจากสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกับอ้างอิง อย่างสำนวนที่เกี่ยวกับคน มีการเปรียบเทียบกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อริยานุวัณณ์ สมารถกุล (2559 : 14) ได้กล่าวถึงที่มาของสำนวนไว้ว่า สำนวนนั้นเกิดจากเรื่องใกล้ตัวที่เกิดขึ้นตามบริบทแวดล้อมที่ต่างกัน จึงได้นำอวัยวะต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายมาผูกเป็นสำนวน เพื่อใช้เปรียบเทียบให้เห็นภาพรวมไปถึงการอบรมสั่งสอนและเตือนใจมนุษย์ในการดำเนินชีวิต

2. การศึกษาคุณค่าและภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย พบว่ามีดังนี้ 1) เป็นหลักคำสอน ตักเตือนให้เป็นคนดี 2) เป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสารที่ต้องการให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกและเข้าใจความหมายลึกซึ้ง 3) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคน สัตว์ กับธรรมชาติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะความสัมพันธ์ระหว่างคน สัตว์ กับธรรมชาตินั้นมีความแน่นแฟ้นและยาวนาน คนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของธรรมชาติ คนและสัตว์อาศัยอยู่ในธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตของคนและสัตว์ คน สัตว์กับธรรมชาติไม่อาจแยกตัวออกจากกันและกันได้ ต่างต้องพึ่งพาอาศัยกัน 4) เป็นกระจกสะท้อนภาพสังคมของยุคนั้น ๆ โดยสะท้อนอาชีพเกษตรกรรม การทำนา ทำไร่ ความคิด ความเชื่อ จารีตประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต และกฎการลงโทษของคนในสมัยนั้น ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับความเห็นของ วิเศษ ชาญประโคน (2550 : 60) ได้กล่าวว่า สำนวนมีบทบาทสำคัญในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการศึกษาอบรม การสั่งสอนอบรมบุตรหลานให้ทำดี เป็นคนดี รู้จักวางชีวิตให้ถูกต้อง ผู้ใหญ่นิยมใช้วิธีการเปรียบเทียบกับอวัยวะคำแทนการบอกตรง ๆ ถ้อยคำนั้นเรียกว่า สำนวน นั่นเอง สำนวนดังกล่าวจึงเสมือนเป็นกฎหมาย ระเบียบ กรอบของสังคมที่ช่วยกล่อมเกลากฎการ

ให้อยู่ในจารีตอันดีงาม สำนวนเปรียบได้กับกระจกสะท้อนภาพสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาชีพ ความคิด ความเชื่อ จารีตประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคน และสอดคล้องกับความเห็น Ma (1989 : 67) ที่กล่าวว่า สำนวนมีความหมายแอบแฝงอยู่และสำนวนมีประโยชน์ สามารถนำหลักคำสอนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติตนดีขึ้น ช่วยขัดเกลานิสัย สอดคล้องกับความคิดเห็นของ เรไร ไพรวรรณ (2551 : 64 – 82) ได้กล่าวว่า วิถีชีวิตของคนไทยมีความใกล้ชิดและผูกพันกับสัตว์ สัตว์ต่าง ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบเป็นสำนวน รวมถึงธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ มีอิทธิพลต่อ ความคิดความเชื่อและพฤติกรรมของมนุษย์อย่างมากจึงปรากฏในสำนวน

2.2 ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย พบว่า ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม มี 3 ประเภท คือ 1) วัฒนธรรมทางวัตถุ ได้แก่ อาหาร การกินและยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ เครื่องดนตรี และธรรมชาติ 2) วัฒนธรรมความคิด ได้แก่ ด้านอุปนิสัย/ความคิด ด้านศาสนา ด้านเกษตรกรรม ด้านการศึกษา และด้านทัศนคติ และ 3) วัฒนธรรมด้านบรรทัดฐาน ได้แก่ ด้านการแต่งกาย การพูดจา และการทำความดี ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ วุฒิ กิม จี (2550 : 9) ได้กล่าวว่า ที่มาของสำนวนมูลเหตุต่าง ๆ ของการเกิดสำนวนเกิดจากเครื่องมือ อาชีพ และความเห็นของ เรไร ไพรวรรณ (2551 : 64-82) ได้กล่าวว่า การแบ่งประเภทสำนวนแบ่งตามสิ่งที่นำมาเปรียบหรืออ้างอิง เช่น พืช พืชต่าง ๆ ที่นำมาใช้เปรียบในสำนวนของไทย มีทั้งที่เป็นพืชผักสวนครัว พืชยืนต้น และพืชล้มลุก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อิศริยา คณะเมือง (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีน (4 ตัวอักษร) และสำนวนไทยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีน (4 ตัวอักษร) และสำนวนไทยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน สำนวนทั้งสองภาษายังสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมไทยทั้งในด้านความคิด ความเชื่อ และทัศนคติของแต่ละชนชาติ

3. หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นขั้นตอนตามหลักวิชาการ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมจากผลการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกาย นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และประชากร ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง จึงได้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสม นักศึกษาและผู้สนใจสามารถอ่านและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จินตนา ไบกาฮุย (2542 : 52-65) และฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545 : 12-21) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า กำหนดจุดประสงค์ กำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุในสิ่งที่จะทำหรือในสิ่งที่จะเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ การศึกษาหาความรู้ก่อนเพื่อนำมาวางแผนหรือวางโครงสร้างให้เกิดมองเห็นภาพหรือความชัดเจนในการสร้าง เลือกเนื้อหาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ในสิ่งนั้น ๆ มากที่สุด เขียนโครงเรื่องผูกเรื่องหรือสร้างเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่องให้มีความเกี่ยวเนื่องกัน การทำรูปเล่ม กำหนดรูปร่าง ขนาดกระดาษ ขนาดของตัวหนังสือ หรือการพิมพ์ลักษณะและขนาดของรูปเล่มควรมีขนาด

พอเหมาะ หยิบถือได้สะดวก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรรย์วรรณ เทพศรีเมือง (2554 : 69–70) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ พบว่า ผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมีความเห็นว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยเล่มนี้มีความเหมาะสมดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับร่างกายเป็นตัวอย่งการสอนสำนวนให้กับนักศึกษาจีน

2. นำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปบูรณาการกับการเรียนการสอนภาษาไทยของนักศึกษาจีน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยและสำนวนจีนที่คำบอกสิ่งอื่น ๆ เช่น พืชพรรณ สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกันในเรื่องของโครงสร้างภาษาเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจโครงสร้างของภาษาจีนและภาษาไทย

3. ควรมีการศึกษาสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายแตกต่างกันเพื่อให้เห็นภาพสะท้อนที่ต่างกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อให้แลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมระหว่างคนจีนกับคนไทยเป็นไปได้อย่างขึ้น

รายการอ้างอิง

- กณิกนันต์ โยธานะ. (2556). *การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “Chi” และ “Shi” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน”*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ. จรรย์วรรณ เทพศรีเมือง. (2554). *ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- จินตนา ไบกาชุยี่. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2552). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร ทรงศิลป์. (2553). *หลักและการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: เมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ภัทรพงศ์ ฟันงาม. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและไทยที่สะท้อนภาพสตรี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. คณะวิทยาศาสตร์. (2557). รายงานประจำปีการประเมินคุณภาพ. สงขลา: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฯ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชัน.
- เรไร ไพรวรรณ. (2551). วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วิเศษ ชาญประโคน. (2550). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ทริปป็ล กรุ๊ป.
- วุฒิกิมจิ. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนเวียดนามกับสำนวนไทย. (ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- สมชาย หองยก. (2550). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุปรีย์ สุวรรณบุรณ์. (2557). กระบวนการประชาสัมพันธ์. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.ipesp.ac.th/learning/thai/chapter7-6.html>
- หญิงน, ทิ ดอง. (2554). สำนวนไทยและสำนวนเวียดนาม : การศึกษาเปรียบเทียบ. (ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- อริยานุวัฒน์ สมชายกุล. (2559). การประกอบสร้างสำนวนไทยเชิงอำนาจ. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา. พะเยา.
- อิสริยา คณะเมือง. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีน (4 ตัวอักษร) และสำนวนไทยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน. อุบลราชธานี: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- Ma, Guofan. (1989). *Idiom*. Inner Mongolia: People's Publishing House.